1879. VI. évfolyam. 172. szám. Debreczen, Szerda szeptember 3

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . . 10 frt.
Félévre . . . 5 „
Negyedévre . . 2 „ 50 kr.
Egy hóra . . . 1 „
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban, *Kutasi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési dij:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmü s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. A hirdetmények valamint a nyilttéri közlemények egyedül a kiadói irodában vétetnek fel. *Az előfizetési és hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba,* a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába czimezendők,
nagyujutcza Jóna-ház 1704. szám alatt

A linczi mézeskalács.

Lincz városa ősidők óta hires mézeskalácsáról. Hajdan a nemes város polgárai nem is mulasztották el egy-egy sütettel kedveskedni az uj uralkodónak. Nem tudjuk, hogy a régi szokás fölelevenitése jutott-e eszökbe a jámbor linczieknek, midőn a napokban öszszegyült ott az osztrák alkotmánypárt, hogy az uj miniszteriumnak egy kis mézeskalácscsal szolgáljon a modern resolutio képében. Herbst gyurta, Rusz sütötte, az egész alkotmánypárt jelen volt létrehozásán, már t. i. ugy értve, hogy a távollevők lélekben voltak jelen, a mit irásban beküldött nyilatkozataikkal hitelesen igazoltak.

Hogy fog izleni Taaffe grófnak az uj lepény, nem tudjuk. A kormánykörökhöz közel álló bécsi lapok legalább ugy mutatják, hogy teljesen meg vannak elégedve vele, szóról szóra helyeslik ez alkotmánypárti határozat minden pontját s maguk sem szerkeszthettek volna különbet. Kijelentik, hogy Taaffe gróf ugyanazon az állásponton áll s ha csak ennyit akartak a szabadelvüek, azért kár volt Linczbe fáradni, akármelyik miniszteri bureauban csináltak volna nekik ilyen programmot, mert ez alá minden párt elfér, még a csehek is.

Mit tartalmaz ugyanis magában az a határozat, melyet Herbsték a párt programmja gyanánt állitottak föl Linczben?

Három pontot: az alkotmány alapelveinek s az ebből kifejlett intézményeknek föntartását, az egyensuly helyreállitását az államháztartásban s a hadsereg költségeinek leszállitását, a mennyire az a birodalom harczképességével összeférhet.

Olyan általánosságban tartott három pont, melynek kimondásával hajszálnyit sem tisztázták a helyzetet.

Először is az alkotmány alapelveit senki sem készül fölforgatni Legalább ez nincs egy pártnak sem a zászlójára irva. Taaffe gróftól egész Rieger Lászlóig mindenki arra esküszik, hogy fenn akarja tartani az alkotmány alapelveit; csak azokon az alapelveken belül akarnak egy kis változtatást tenni s ha össze talál dőlni az az alkotmány, az nem trombiták harsogására fog történni mint Jerikó falainak leomlása, hanem lassu aláásás folytán. Legalább idáig ezzel gyanusitották a most szerepelni kezdő államférfiakat, — jogosan-e vagy jogtalanul, azt persze a jövő mutatja meg. De annyi bizonyos, hogy az alkotmány fenntartása nem képezheti egy párt programmját, mikor a másik párt is azt mondja, hogy ő szintén fenn akarja tartani az alkotmányt.

Az egyensuly helyreállitása az államháztartásban, a deficit megszüntetése, a jövedelem emelése, a mennyire lehet, — ez képezné a pártprogramm második pontját. No már erre igazán elmondhatják a Taaffe gróf közlönyei, hogy naivabb pontot alig lehetett volna párt programmjául választani. Hiszen oly együgyü kormány s olyan tökkel ütött fejü párt nincs a világon, a melyik a deficitnek örülne s a melyik ne iparkodnék szabadulni attól, ha lehet.

Hasonlóan áll a dolog, a hadsereg költségeinek leszállitásával. Ezt az ohajtást is hallhattuk már számtalanszor, de soha sem felejtik az illetők ildomosan hozzá tenni: „a mennyire a birodalom harczképességével összeegyeztethető.“ Nos ezt a platonikus óhajtást Taaffe gróf is kifejezheti. Ki ne óhajtaná a hadsereg leszállitását elméletben? Hogy aztán a gyakorlatban mit jelent az efféle platonikus óhajtás, azt az osztrák népek tapasztalhatták már.

Az egész programm tehát, melyet Linczben felállitottak nem bizonyit semmit egyebet, csak azt, hogy az osztrák szabadelvü pártnak nincs semmi programmja a jövőre, a mit őszintén fájlalunk. Ugy látszik, a párt vezérei ovakodva kerülték, minden határozott pont megpenditését, nehogy a szétágazó elemek, melyeket nagynehezen összetákolni sikerült, ujra elszakadjanak egymástól. Az a linczi programm csak köpönyeg, melynek az egység hiányát a pártban kell elpalástolni.

S ez az, a mi aggasztó a szabadelvü párt jövőjére nézve Ausztriában. Mert hogy a választásoknál elbukott, az nem volna nagy baj, a jövő választásoknál többségre jutbat ismét; de mit ér a többség oly pártnak, mely csak addig képes egyesülni, mig kisebbségben van s azonnal töredékekre szakad, mihelyt többségre jut? Ilyen párt lehet hatalmas ellenzék, de ilyen párt nem kormányozhat. Mézes kalácscsal összecsalogathatni a párthiveket, de nem laknak jól vele a népek. Ezt kellene megfondolniok.

— **A zalaegerszegi Deákszobor-ünnepély** nélkülözött minden politikai jelleget. Néhány fővárosi lapnak azon törekvése, mely oda iranyul, hogy ez ünnepély politikai tüntetésre s tán a régi deákpárti elemek ujabb tömörülésére használtassék fel, teljesen meghiusult. Maga Széll Kálmán is, kinek pedig bizonyos tekintetekből Egerszegen megjelenését várták, szándékosan maradt távol az ünnepélyről.

— **Nikita fejedelem Bécsben.** A Pol. Korr. levelezője a montenegrói fejedelem bécsi látogatásának nagypolitikai fontosságot tulajdonit. A nagy háboru után — irja levelező — a fejedelem most először távozik hazájából s nem Pétervárra, hanem Bécsbe megy. S a mi fődolog, Bécs képezi utja egyetlen végczélját. Nikita már rég érzi szükségét, hogy személyesen megköszönje Ferencz József ő Felségének a szives jóakaratot, melyet a bécsi politika részéről évek óta tapasztal.

— **Az osztrák képviselőház elnökéül** a kormánypárt Weebert szemelte ki, a szabadelvüek a volt elnökre Rechbauerra vagy Demelre fognak szavazni.

— **A novi-bazári expeditióról.** A szombat óta novi-bazári területen időző kémszemlebizottság, szerajevói hirek szerint hétfőig semminemü ellenséges tünetet nem látott. A hét végére a bizottságot már visszavárják. Magáról az okkupáczióról irják: a bevonulás september 8-án megtörténik, ha váratlan elemi csapások nem állanak be.

— **Az osztrák-magyar-szerb vasuti egyezményt** a szerb fejedelem a Bécsben kidolgozott javaslat alapján elfogadta. Szerbia és az államvasut között a szerződés, a szerb vasuti vonalak épitésére nézve, meg fog köttetni, mihelyt az államvasuti bizottság — mely Szerbia uj területeit vizsgálja, — Belgrádba visszatér.

Conservativ komédia.

„A magyar conservativ párt“ czim alatt következő furcsaságot bocsátott a világba a „M. Hiradó:“ Szeptember folyamán Budapesten nagy horderejü összejövetel lesz több konzervativ főur s több oly politikai celebritás között, kik a legutóbbi időben a politikai téren aktiv nem szerepeltek. Eddigelé 25-en igérték meg, hogy részt vesznek a régebben megbeszélt tanácskozásban. Azt ma még nem lehet részletezni, hogy a résztvevők mily állást foglalnak a mostani politikai pártokkal szemben. Annyi azonban bizonyos, hogy első sorban Andrássy gróf visszalépése szolgált okul arra, hogy az összejövetel most, vagyis az országgyülés megnyitása előtt tartassék meg s az eddig tudomásra jutott nevek kétségtelenné teszik, hogy ezen tömörülési kisérletek czélja távolról sem az, hogy az Andrássy vezérlete alatt ujjá születendő kormánypárt támogatására szolgáljanak kiindulási pontul. Ugy látszik, hogy Andrássy ideiglenes visszalépése a külpolitikai akcióban egy pauzát, a belpolitikában azonban nemcsak Lajthán tul, hanem Magyarországban is, a pártok erőteljesebb sorakozását fogja előidézni, s e forrongások további irányától függ, hogy mikor fogja a Ballplatz ideiglenes helytartóját, Haymerle bárót, Andrássy a külügyminiszteri széken ujra felváltani.

Huszni pasa a novi-bazári okkupáczióról.

A N. Fr. Presse tudósitója meglátogatta Szerajevóban Huszni basát, aki a többi között következőleg nyilatkozott: Törökországnak legalább is annyira érdekében fekszik mint Osztrák-Magyarországnak, hogy az okkupáció vérontás nélkül folyjék le; elismeri, hogy a Limvidék lakossága nagy izgatottságban van, de reméli, hogy a török hatóságoknak és helyőrségeknek sikerülniök fog fentartani a rendet és a nyugalmat. Az eddigi bizottsági müködés tárgya: egyrészt a bevonulás módozatainak megállapitása, másrészt a zsákmányul ejtett fegyver, lőszer és hadiszer visszaadása iránti egyezmény volt. Az első pontra nézve elvben megegyezés létesült, s meg is állapittatott, hogy az okkupáció megtörténtével a török csapatok a Lim tulpartjára vonulnak vissza, a közigazgatás azonban török kezekben marad. Bjelopoljét egyelőre katonai és élelmezési szempontokból talán meg sem szállják. A fegyverek visszaadása iránt élénk nézetkülönbség mutatkozik, mert a török biztos a konvenció szószerinti szövegére támaszkodva, az összes fegyver visszaadását követelte, mig képviselőink azt kivánták, hogy a harcban kezünkbe jutott hadizsákmány a mi tulajdonunk maradjon. Az ügyben kompromisszum létesült, melyet azonban a porta még nem erősitett meg.

Krisztina főherczegnő idyllje.

A „Figaro“ a londoni „Truth“ után a következő csinos apróságot közli.

Mikor Krisztina főherczegnő megtudta, hogy a spanyol király nőül akarja venni, e hirt hidegen fogadta, fejét rázta s félreérthetetlen módon kinyilvánitá, hogy sohasem fog bele egyezni.

A királynak ez kissé kellemetlenül esett. de a helyett hogy reményét elvesztette volna, az elhunyt Mercedest mindjobban elfelejtette s gondolatban sokat kezdett foglalkozni a főherczegnővel.

E perctől fogva gyönyörrel emlékezett vissza kedélyes és pajzán játszótársára, kivel sok kedélyes órát töltött, mikor Bécsben a Theresinaumban tanult. A főherczegnő nála egy évvel fiatalabb bájos kis teremtés volt. A levelező monarcha egy napon veloczipéden ment végig a császári parkon; mellette egy fiatal főherczegnő lovagolt egy poneyn; a két fiatal versenyezni kezd, s a főherczegnő előbb ért a czélhoz.

Ez a játék többször ismétlődött. Egy napon a főherczegnő azt vette észre, hogy szive fogoly.

Mikor Alfonsot a spanyol trónra emelték, azt várta, hogy a fiatal király a koronát meg fogja osztani vele; akkor már észrevette, hogy a spanyol mantill pompásan áll neki. Nagyon szerette magát azon öltözetben lefényképeztetni, melyről azt hitte, hogy nemsokára viselni lesz hivatva. Mily zokon esett neki, mikor a király Mercedesnek adott elsőséget. De a sors könyvében az volt megirva, hogy Krisztina spanyol királyné legyen s hogy hütelenje nemsokára visszatérjen lábaihoz. Krisztina drágán akarta megfizettetni, hogy Alfonso elfeledkezett róla. Lovagias szeretője mindenre kész volt, csakhogy Krisztina bocsánatát megnyerje.

A főherczegnő azt akarta, hogy első találkozásuk a társalgóteremben essék meg s az ugy tünjék fel, mintha véletlenül találkoznának. E szándékáról nehezen beszélhették le. A király minden nehézséget egyszerre eltávolitott, megérkezése után kissé rendbeszedte magát a Bellegardevillában. Biztositotta a főherczegnőt, hogy nagyon bizott erejében s azért sietett annyira, hogy szerelmének tárgyát meglátogassa s egyszersmind egy csókot nyomot a főherczegnő kezére.

A király udvarias magaviselete a főherczegnő minden boszuságát eloszlatta. Az éj fátyolt kezdett teriteni a földre. A király azt ajánlotta jegyesének, hogy tegyenek egy sétát a kertben, mit ez elfogadott. A kiséret félt zavarni a két fiatalt, s azért a terembe maradt. A király a virágok és bokrok illatai közt hamar megemlékezhetett gyermekkori szerelmi ábrándjairól, mert nemsokára karonfogva sétált a főherczegnővel. Mire sétájukból visszatértek, a főherczegnőnek gyürü volt az ujján; s a királyt karonfogva e szavakkal mutatta be anyjának franciául: „Van szerencsém bemutatni jövendő férjemet.“

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara emlékirata az uj vasut vonalak tárgyában.

(Folytatás és vége.)

Ennélfogva azon tervezetet, mely egyrészről Mihályfalvának Nagyváraddal és más részről Miskolcznak Araddal való vasut általi összeköttetésére vonatkozik, sem nemzetgazdasági és közforgalmi, sem pedig külön Debreczen város jól felfogott érdekének szempontjából, indokoltnak és időszerünek nem tarthatjuk. Mert ha a Mihályfalva-nagyváradi vonal kiépittetnék, Várad és a tervezett vasut által közvetlenül érintett községek egyrésze nyerne ugyan általa valamit, de Debreczen az északkeleti vasut által közvetitett forgalomtól teljesen elesnék s kereskedelmi vonzereje keleti irányban Mihályfalván tul már megszakadna mindazon czikkek és terményekre nézve, melyek az alföldi vaspályán Fiume vagy valamely más ádriai kikötő felé gravitálnak, és ezen felül elveszitené régi piaczát a Szilágyságot s az Érmelléket egészen.

A miskolcz-aradi vonal kiépitésének esetében pedig oly helyzet hozatnék létre, mely Miskolcz hátvidékének délkelet felé áramló természetes forgalmát s az erdélyi részek északnyugot felé törekvő forgalmával együtt, egy mesterségesen készült uj mederbe terelné, mely mindenesetre hosszabb, költségesebb és következményeiben jóval kevesebb haszonnal járó lenne, mintha felhasználva az

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Árnyképek az angol parlamentből.

(K. T. K,) Még ily képet is lehet rajzolni? Hiszen az angol parlament az a minta, melyre a világ minden alkotmányőrei hivatkozni szoktak. Az a komoly angol nép miképen türhetné meg kebelében azt, mi hideg s kötelességszerü modorától elűz? És épen a parlamentben, hol az ország szine java áll a közvélemény itélőszéke előtt! Az országház méltósága talán seholsem vétetik oly ünnepies komolysággal, mint itt . . és mégis az angol parliamentnek is megvoltak s megvannak maiglan is a maga különczei, itt is találhatunk oly árnyképekre, melyek most mosolyt csalnak ajkunkra, majd megvigasztalnak, hogy bizony ők sem jobbak a Deákné vászonánál. S ekkor aztán kibékülünk azzal, ha köztünk is akadnak parlamenti különlegességek. Egynehányat sikerült összeszednem s azt hiszem, nem lesz untató, ha adataimat lapunk olvasóival közlöm, annyival inkább, mivel megszoktuk az angol parlamentet csakis a tökély magaslatára emelkedve bámulni innen alulról.

Hamilton lord, a ki csak egyszer szónokolt, önvallomása szerint egy évig készült szüzbeszédjére s bár több évtizeden keresztül ült a képviselő széken, sohasem volt rábirható, hogy szavazáson kivül más igét ejtsen ki, s ezért aztán elnevezték „egy szavu“ követnek.“ Mikor Fox és Hare egyszerre kerültek be az országházba, először Fox szónokolt. — Mindenki hozzásietett s üdvözölték. „Majd Hare t hallgassátok — viszonzá az nyugodtan, mert tudta tanulótársáról, hogy az egyetemen a legelső szónok hirében állott. A ház feszült figyelemmel hallgatott. Hare nagy hévvel elmondott vagy két körmondatott, aztán kizökkent a kerékvágásból . . . és lőn homéri kaczaj. Sok időbe került mig az első csorbát kiköszörülnie sikerült, de Foxot sohasem közelitheté meg. Aztán következett egy Smith Bobus nevü ellenzéki szónok, különben nagy tudós. Köhécselt, feszelgett, bekösztött s aztán öklével homlokára ütve, nagy mérgesen leült, még csak bocsánatott sem kért, hogy a ház türelmét kifárasztotta. Az az érdeme megvolt, hogy nem vált unalmassá.

Gibbon, a hallhatlan iró csak azon egy vágyat táplálta lelkében, vajha a háznak szónokló tagjává képesithetné magát. Erre vonatkozólag igy irt: „ha bizalmam megmérközhetnék a szónoklással s szónoklatom megelégedném tudományommal, hiszem, hogy nem utólsó szónok válnék belőlem. Már csak rádom fejemet ha betörik is,“ de nem mert neki vágni. „A római birodalom hanyatlása“ hirneves és tudós szerzője szégyenelt vagy nem mert szóhoz jutni, s keservesen panaszlá: „azokból az ifju uracsokból csak ugy ömlik a szóözön, én pedig egy árva szót sem tudok kukkani.“ Később csaknem kétségbeesett ügyetlensége miatt: „Eddig néma voltam, mikor amerikai ügyeink kerültek napirendre, néha-néha szerettem volna felszólalni; azt hittem, magamról, hogy a tárgygyal tisztába is vagyok, de csak székemen feszelegtem dicstelenül, de talán majd mégis megkisérlem, mert hiszen mégis szónoki tehetség vagyok, csakhogy kissé későn kerültem a parliamentbe.“ Ekkor pedig harminczkét éves volt . . . s egyszersem nyitotta fel ajkát nyilvános szónoklatra.

Browne Isák, ez éleseszü tudós szintén szegény Gibbon bajában szenvedett. Szeretett volna szónokolni, de nem mert. Boswell aztán igy rótta meg: „azt hiszem szégyenletesebb lehet, sohasem kisérleni meg a szónoklatot, mint egyszer nekivágni, ha belesül is az illető, oda megy ez épen, mintha valaki a párbajt attól való félelmében utasitaná vissza, hogy egy kissé megvagdalják.“

Mai napság ott is, nálunk is a szónokok baja talán épen az, hogy semmit sem tartózkodók s nagyon is hosszadalmasak. A leglényegtelenebb tárgyról órákhosszant okoskodnak, belevonva a szónoklatok keretébe füt-fát. Ennek aztán ugy szokták elejét venni, hogy az elnök arra kéri a szónokot: „maradjon e tárgynál“. Csakhogy ez a figyelmeztetés kevés gyakorlati eredményt mutat föl s még a házszabályok sem tudják rövidebbre nyirbálni a hosszu lére eresztett szónoklatokat. Angliában az ily szónokon ugy fogtak ki, hogy a parliamenti tagok kevés hijjával a folyosóra mentek ki s üres padoknak beszélt. A fáradhatatlan szónok ünnepélyes komolysággal fordulván bennmaradt egypár párthivéhez, igy szólt: „én az utókornak beszélek.“ „Ha ugyvan“ — viszonzák barátai — „akkor várj egy kissé, mi is itt hagyunk.“ Az angol parliament kimerithetlen szónoka bizonyos Hartley volt, kit Jenkinson röviden igy jellemzett: „Mikor Harting már beszéde felén járhatott, ott hagytam a házat, Londontól egy óra járásnyira eső majoromba lovagoltam, otthon kényelmesen étkeztem s visszamenet Harting barátunk még akkor kezdett a beszédbe neki hevülni, kevesen hallgatták, de az őt nem sértette.“ Más alkalommal, mikor már csaknem az egész házat szétriasztotta hoszszadalmas beszédével, még az sem volt, ki inditványát jegyzőkönyvbe iktassa. Burke is oly hosszu s körmönfont körmondatokkal felczifrázott beszédet tartott, hogy „déli harangszó“ gunynévvel tisztelték meg kortársai.

Az angol parliamentbe a legutólsó angol forradalmat előzőleg még nagykoruságot el nem ért ifjak is bekerülhettek; később is csusztak be pelyhes állu ifjak, ugyhogy későbben egyik parliamenti tag igy fakadt ki: „ezelőtt tapasztalt öregek hoztak törvényt az ifjak számára, most egészen megforditott viszonyok kezdenek lábra kapni, a nemzet parliamentjébe gyermekeket csusztatnak be s ezek szabnak törvényt atyáik rovására.“ Erre aztán az ifju képviselők azt válaszolták, hogy az öregek tapasztalata nem sokat lendit az ország javán, a szónoklat jobban terem a fiatal fán, mint az elszáradt törzsön.

Waller, a ki nemcsak kitünö költő, de hires szónok is volt, még be sem töltötte tizenhetedik évét, mikor a parliamentben nagyszabásu szónoklatokat tartott; lord Shaftesburg, a mostani államférfiunak egyik előde 18 éves korában elragadta a házat negyszerü beszédével. Herbert Jakab 15 éves korában ott ült mint megválasztott képviselő s beszéde megtette a maga hatását. Torrington lord mint tizennégy éves fiucska részt vett több érdekes vitában. Ily esetek inditották aztán a parliamentet arra, hogy szigorubb határvonalat huzzanak, holott még ezután is sikerült a törvényt kijátszani. Stanhope lord is korán bejutott és senki sem hitte volna felőle, hogy abból az ifjuból, ki első s második beszédére egy hónapig készült, valaha oly nagy férfiu váljék. Foxot is tizenkilencz éves korában csempészték be a parliamentbe.

Az angol parliamentben is megszokott néha-néha történni, hogy a honatyák közül egyik-másik nem épen rendesen viseli magát. Ekkor a ház elnöke csak ennyit szól: „Uram! rend! mert ha nem hallgat megnevezem.“ Egy izben Onslon Arthur házelnöktől egy ifju képviselő azt kérdezte: „mi következménye lehet annak, ha őt az elnök ur megnevezné?“ Az elnök egy kevés vártatva ünnepélyes komolysággal válaszolt: „azt csak a jó isten tudja!“ Fuller douthamptoni képviselő egy délután mámorosan lépvén be a házba, ott nem épen illedelmesen viselte magát s a parókás elnököt fennhangon „odujából kikukucskáló bagoly“-nak nevezte, sőt még arra is kérte volna, hogy az ő kedvéért huhogjon is. Az elnök megnevezte a képviselő urat s nyomban két rendőr lépett elő, kik a a garázdálkodót kivetették. Másnap szigoru dorgatóriumot kapott s nem jött többet kedve megsérteni a ház méltóságát.

Egy-egy ritkább példány nem ült még az angol képviselők padján, mint Asgill 1707-ben, kinek meg kellett érnie azt is, hogy kiutasittassék. Ez az Asgill igen keresett s tekintélyes ügyvéd hirében állott. Bare ons végrendeletének végrehajtójává ő neveztetett ki. A végrendelkező egyenesen meghagyta, hogy hitelezői ne elégittessenek ki. Az ügyvéd magához idézte a hitelezőket, fe olvasta előttök a végrendeletnek reájok vonatkozó tételét s igy szólt: „hallották az üdvözült végakaratát, most már mehetnek, vallásos kötelességem szem előtt tartani a megboldogult végső akaratát.“ Asgill örökösödött utána s ravasz fogásokkal kijátszván a törvényt, nagy urrá lett s beválasztatta magát. Több ülésen részt vett s szavazott is. Nem is lett volna semmi baja, ha könyvirásra nem adja a fejét. „A halál kijátszásáról“ irt egy értekezést, melyben kimutatni igyekszik, hogy a keresztyén miként mehet át örökéletbe halál nélkül. Kinevették s megróvták. Mikor aztán ujból beválasztatott, erkölcs- s valásellenes müve miatt egyszerüen kiutasitották. Ekkor más izben ujra sikerült bejutnia, azonban adósságokba kerülvén, a háztól kiadatását sürgették. Eleinte a ház vonakodott teljesiteni a hitelezők kivánságát; ezek egynehány példányt az ő müveiből becsempésztek a képviselők közé s a szegény Asgillt könyve ujból megbuktatta. Kiadták, ő azonban az örök kezében elsiklott, megmenekült. Aztán csaknem egész életét börtönben töltötte el. Alig bocsátották ki, ujra egy egy éles röpirattal lépett elő s ujra hüvösre került. Az angol képviselőház Tancsicsa.

Nemsokára ez eset után egy Asgilnál jóval kitünőbb iró szintén az ő sorsában részesült. Sir Steel Rikhárd, e nyakas ellenzéki szónok, ki a maga sajátságos gunyos modorával maga ellen bőszitette Swiftet s a Torie párt vezérférfiait, kik mindent elkövettek megbuktatására. Politikai ellenfelei meg akarták alázni. Mikor első izben a házban megjelent, megvető pisszegéssel fogadták, de ez nem hozta ki sodrából, sőt annál erélyesebb ellentállásra sarkalta. Egy a hirlapokban megjelent czikke miatt vád alá akarták helyezni, de ő három óra hosszán keresztül, oly érvteljes mentő-beszédet mondott, hogy ellenfelei fölhagyjanak szándékukkal. Czikke egyik pontjában lord Fineh nővérére is tett czélzást s mégis e lord, Steele beszéde végeztével megtámadója védelmére kelt. Fineh ekkor mondta szüzbeszédjét s alig tudott nehány mondatot kidadogni, leült, haragosan kiáltva föl: „Sajátságos, hogy nem tudok ez ember mellett szólani, de szivesen megvivok bárkivel is érette!“ Erre a házat egetrázó kaczaj töltötte be. Az ifju lord e nevetést annyira szivére vette, hogy rögtön felállott s hévvel szónokolt. Azonban ez sem használt semmit sem; mert nemsokára aztán szavazatra kerülvén a sor, Steele a házból ki lőn utasitva. Csak későbben, mikor az Oxford miniszterium megbuktatása sikerült, lehetett ujra bejutnia.

Ez a rövid vázlat a multból csak azt akarja illusztrálni, hogy bizony nincs oly tökélyes semmi sem, a miben a figyelmes észlelő hiányokat ne fedezhetne föl s ha a mai parliamentet akarnók ismertetni, bizony ott is találhatnánk ily árnyképekre . . . nemcsak Angliában, de hozzánk jóval közelebb is.

említett két rész forgalmának mostani természetes irányát. Miskolcz Arad helyett Debreczennel és Váraddal köttetnék össze. Különben a miskolcz-aradi vonal — daczára tetemes hosszaságának — legjobb esetben is csak localis jelentőséggel birna s nem lehetne tényező semmiféle irányban Magyarország nemzetközi forgalmának előmozdításánál; mert az Arad-Szolnok-Hatvan-Rutka-oderbergi vonal jóval rövidebb, mint az Arad-Békés s az inneni kiágazással tervelt püspökladány-miskolczi s az ettől északi vagy északnyugoti irányt követő vonalaknak akármelyike. Végre pedig ezen tervezett vasut csak két vidéki centrumnak, a két végpont érdekének felelhetne meg, feláldozván más kettőnek Debreczen és Nagyváradnak és egy egész országrésznek Erdélynek forgalmi érdekét, a nélkül, hogy azért e vonal az egész ország forgalmi érdekének megfelelő kárpótlást nyujtana.

A körülmények ezen állásánál fogva nézetünk és meggyőződésünk, hogy városunk és a tiszántuli (inneni) részek jól felfogott érdekének megóvása tekintetéből első sorban magának Debreczennek kell minden rendelkezésére álló eszközökkel oda hatni, hogy ezen vasuttervezet elejtessék s helye egy oly régebb idő óta létező tervnek feleleventése illetőleg keresztülvitele által pótoltassék, mely ugy a helyi, valamint a közforgalmi érdekek követelményeinek jobban és czélszerűbben megfelel.

Érintjük ez alatt a Miskolcz Debreczen-Nagyváradot egyenes irányban összekötő vasuti tervezetnek ujbóli feleleventését, mely vonal a nemzetgazdasági érdekeken kivül felkarolva tartja három nagyvidék centrumának, Miskolcz, Debreczen és Nagyváradnak specialis kereskedelmi érdekeit is.

Hogy minő haszonnal lenne e vonalnak kiépítése nemcsak az általa közvetlenül érintett vidékre, hanem Miskolcz és Nagyvárad hátterére s az ország nemzetközi forgalmára, arra nézve elegendőnek véljük annak felemlítését, hogy ezen vasut megfelel a jó közlekedés azon kivánalmának, hogy saját közvetlen vidékében is élénk forgalmat idézne elő s e mellett Miskolcz iparos hátvidékét a földmivelési terményekben gazdag Debreczennel 7 s Debreczent Nagyváradhoz az erdélyi részek forgalmának ezen torkolatához 8 mértföldnél, igy a két végpontot 15 mértföldnél hozná közelebb egymáshoz, mint a hogy a tiszai összeköttetést a tiszai vasut most közvetiti. És mennyivel közelebb hozná e tervezett vonal Erdélynek, az Érmelléknek, a Hajduságnak s az egész közbeeső vidéknek terményeit Oderberghez s ezáltal azon piaczokhoz, melyek terményeinknek természetes fogyasztóiképen jelentkeznek; s viszont mennyivel rövidebb utat kellene megfutni azon ipari czikkeknek, melyek Miskolcz hátvidékéről s a közbeeső városokból délkeleti irányban a dunai fejedelemségek s Törökország felé gravitálnak, — arra nézve elegendőnek véljük annak felemlítését, hogy ezen vasut megfelel a jó közlekedés azon kivánalmának, hogy saját közvetlen vidékében is élénk forgalmat idézne elő s e mellett Miskolcz iparos hátvidéket a földmivelési terményekben gazdag Debreczennel 7 s Debreczent Nagyváradhoz az erdélyi részek forgalmának ezen torkolatához 8 mértföldnél, igy a két végpontot 15 mértföldnél hozná közelebb egymáshoz, mint a hogy a tiszai összeköttetést a tiszai vasut most közvetiti. És mennyivel közelebb hozná e tervezett vonal Erdélynek, az Érmelléknek, a Hajduságnak s az egész közbeeső vidéknek terményeit Oderberghez s ezáltal azon piaczokhoz, melyek terményeinknek természetes fogyasztóiképen jelentkeznek; s viszont mennyivel rövidebb utat kellene megfutni azon ipari czikkeknek, melyek Miskolcz hátvidékéről s a közbeeső városokból délkeleti irányban a dunai fejedelemségek s Törökország felé gravitálnak, — arra nézve elegendőnek véljük annak felemlítését, hogy ezen vasut megfelel a jó közlekedés azon kivánalmának, hogy saját közvetlen vidékében is élénk forgalmat idézne elő s e mellett Miskolcz iparos hátvidéket a földmivelési terményekben gazdag Debreczennel 7 s Debreczent Nagyváradhoz az erdélyi részek forgalmának ezen torkolatához 8 mértföldnél, igy a két végpontot 15 mértföldnél hozná közelebb egymáshoz, mint a hogy a tiszai összeköttetést a tiszai vasut most közvetiti. És mennyivel közelebb hozná e tervezett vonal Erdélynek, az Érmelléknek, a Hajduságnak s az egész közbeeső vidéknek terményeit Oderberghez s ezáltal azon piaczokhoz, melyek terményeinknek természetes fogyasztóiképen jelentkeznek; s viszont mennyivel rövidebb utat kellene megfutni azon ipari czikkeknek, melyek Miskolcz hátvidékéről s a közbeeső városokból délkeleti irányban a dunai fejedelemségek s Törökország felé gravitálnak, — arra nézve elegendőnek véljük annak felemlítését, hogy ezen vasut megfelel a jó közlekedés azon kivánalmának, hogy saját közvetlen vidékében is élénk forgalmat idézne elő s e mellett Miskolcz iparos hátvidéket a földmivelési terményekben gazdag Debreczennel 7 s Debreczent Nagyváradhoz az erdélyi részek forgalmának ezen torkolatához 8 mértföldnél, igy a két végpontot 15 mértföldnél hozná közelebb egymáshoz, mint a hogy a tiszai összeköttetést a tiszai vasut most közvetiti. És mennyivel közelebb hozná e tervezett vonal Erdélynek, az Érmelléknek, a Hajduságnak s az egész közbeeső vidéknek terményeit Oderberghez s ezáltal azon piaczokhoz, melyek terményeinknek természetes fogyasztóiképen jelentkeznek; s viszont mennyivel rövidebb utat kellene megfutni azon ipari czikkeknek, melyek Miskolcz hátvidékéről s a közbeeső városokból délkeleti irányban a dunai fejedelemségek s Törökország felé gravitálnak, —

A körülmények ezen állásánál fogva nézetünk és meggyőződésünk, hogy városunk és a tiszántuli (inneni) részek jól felfogott érdekének megóvása tekintetéből első sorban magának Debreczennek kell minden rendelkezésére álló eszközökkel oda hatni, hogy ezen vasuttervezet elejtessék s helye egy oly régebb idő óta létező tervnek feleleventése illetőleg keresztülvitele által pótoltassék, mely ugy a helyi, valamint a közforgalmi érdekek követelményeinek jobban és czélszerűbben megfelel.

Érintjük ez alatt a Miskolcz Debreczen-Nagyváradot egyenes irányban összekötő vasuti tervezetnek ujbóli feleleventését, mely vonal a nemzetgazdasági érdekeken kivül felkarolva tartja három nagyvidék centrumának, Miskolcz, Debreczen és Nagyváradnak specialis kereskedelmi érdekeit is.

Hogy minő haszonnal lenne e vonalnak kiépítése nemcsak az általa közvetlenül érintett vidékre, hanem Miskolcz és Nagyvárad hátterére s az ország nemzetközi forgalmára, arra nézve elegendőnek véljük annak felemlítését, hogy ezen vasut megfelel a jó közlekedés azon kivánalmának, hogy saját közvetlen vidékében is élénk forgalmat idézne elő s e mellett Miskolcz iparos hátvidéket a földmivelési terményekben gazdag Debreczennel 7 s Debreczent Nagyváradhoz az erdélyi részek forgalmának ezen torkolatához 8 mértföldnél, igy a két végpontot 15 mértföldnél hozná közelebb egymáshoz, mint a hogy a tiszai összeköttetést a tiszai vasut most közvetiti. És mennyivel közelebb hozná e tervezett vonal Erdélynek, az Érmelléknek, a Hajduságnak s az egész közbeeső vidéknek terményeit Oderberghez s ezáltal azon piaczokhoz, melyek terményeinknek természetes fogyasztóiképen jelentkeznek; s viszont mennyivel rövidebb utat kellene megfutni azon ipari czikkeknek, melyek Miskolcz hátvidékéről s a közbeeső városokból délkeleti irányban a dunai fejedelemségek s Törökország felé gravitálnak, —

Egyszóval Észak-Magyarország és Erdély forgalma emelésének, — valamint Debreczen kereskedelmi érdekének ez idő szerint csak ezen egyetlen vonal kiépítése felelhet meg s teheti jóvá némi részben azon nagy hibákat, melyek a tiszai vasut kiépítésénél követtettek el, mert csak ennek létesítése által mentesitheti magát városunk az oly tervek és vonalak további keletkezésétől, melyek mint a fentebb érintettek, legvitálisabb érdekeinkkel egyenes ellentétben állanak.

Ennélfogva nemcsak törvényszabta, hanem hazafiui kötelességünknek is eleget vélünk tenni akkor, a midőn arra kérjük — minden erőnktől kitelhető támogatásunknak felajánlása mellett — a tekintetes tanácsot, hogy vegye kezébe a már amugy is régen tervelt s hasznosnak ismert Miskolcz-Debreczen-nagyváradi vonal kiépitésének ujbóli kezdeményezését s élére álliván ez ügynek, hasson hathatós befolyásával ugy a Miskolczon, valamint az Ér-Diószegen legközelebb tartandó értekezleteken kiküldötteinek megjelenése s azoknak a tanácskozásokban való tényleges részvétele utján oda, hogy a fentérintett két tervezet a Miskolcz-Debreczen-váradi vonal tervezetének elfogadása által elejtessék.

Nincs szándékunkban, legalább nincs ez alkalommal, a miskolcz-váradi vonal kiépítésének szükségét bővebben indokolni; ki van az már fejtve ugy is egészen. De a mennyiben tudomásunkra jutott, hogy bizonyos oldalról a mihályfalvi-nagyváradi vonal létrehozásának és épen a miskolcz-váradi pálya rovására arra történik utalás, hogy ez utóbb nevezett vonalat a kormány már csak azért sem hagyhatja helyben, mivel az a már meglevő tiszai vonal érdekeibe ütköznék, s hogy ezen érdekeket a kormány ugy is mint részvényes védelmezni köteles: kénytelenek vagyunk részünkről viszont arra utalni, hogy ezen védelem mindössze és csak addig tarthat és annyiban lehet jogosult, a meddig és a mennyiben az a közönségnek még nagyobb kárával nem történik.

Különben is ha azon elv állana, „hogy a hol már egy meglevő vasut két várost összeköt, azon két város közt egyeneseben vasuti összeköttetés nem engedhető“, akkor hát hogy lehetett megindítani a Mihályfalva-nagyváradi, vagy a Miskolcz-aradi vonal kiépítésének érdekében keletkezett mostani mozgalmat? mert hiszen Mihályfalva Váraddal és Miskolcz Araddal már össze vannak kötve vasuttal. A magyar kormány pedig csak talán nem azért vette fel részvényekben a tiszai vasuttársulat által visszafizetett kamatpótlékokat, és nem azért van e pályánál közvetlenül érdekelve, hogy más hasznos vagy a meglevőnél hasznosabb vonalak keletkezését megakadályozza, ha azok egy vagy más irányban mint concurrens vonalak jelentkeznének is.

Meggyőződésünk szerint tehát egyátalában nem lehet attól tartani, hogy a kormány akadályozná ezen vonalnak kiépítését, sőt inkább mi azt hiszszük, hogy sikerülne a magas kormánynál mindazon kedvezményeket kieszközölni, melyek az ország ez idő szerinti közgazdasági helyzete mellett kieszközölhetők.

Kelt a debreczeni kereskedelmi és iparkamara 1879-dik évi augusztus 16-án tartott közgyüléséből.

Szepessy Antal, alelnök. **Dr. Király Ferencz,** titkár

Napi hirek.

— **Eljegyzés.** Varady Lajos, a gazdasági tanintezet derék fiatal segédtanára a napokban jegyezte el Rottler Erzsike kisasszonyt, Rottler József külső gazdasági tanintézeti intéző tanár ur bájos unokahugát. Váradi ur ez év október 1-sejével megválik a tanári állástól s mint gróf Vay Ádám összes uradalmának igazgatója, Berkeszre költözik. Szerencsét és áldást kivánunk az igaz szerelemből kötött frigyre.

— **Tanár választás.** Orosz Istvánt, a belybeli ref. tanitóképezde volt s. tanárát a m. turi ref. gymnáziumboz a természettudományok tanszékére rendes tanárul megválasztották. Benne a turi gymnázium kiváló képzettségü szakembert nyert.

— **Dr. Zelizy Dániel**t, városunk derék fiatal orvosát az orvosok és természetvizsgálók gyülése a XXI ik nagy gyülés egyik titkárává választotta. E gyülés Szombathelyen fog megtartatni.

— **Főiskolánkban** ez iskolai évben gymnáziumi segédtanárokul Kiss Bertalan tavaly is ugyane minőségben müködött esküit felügyelő s Vincze Ödön végzett theológus neveztettek ki.

— **Katakombák — Debreczenben.** Rejtélyes kutatás történt tegnap délután Debreczenben, a Molnár Samuelné-féle ház pinczéjében. Falakat bontottak, üregeket másztak, ládákat kutattak s fent „a fényes napvilágon“ előre kürtolte a fama, hogy a Molnár Samuelné féle pinczében kincset találtak: aranyat, ezüstöt, drágaságot. A hir annyival több hivore talált, mert a boldogult özvegy köztudomás szerint egyike volt a legexcentrikusabb teremtményeknek, kitől bizony kitelt, hogy a pinczébe rejtett egy pár zsák aranyat, a mi nem volna most felesleges jó cselekedet a csődhitelezők zsebeire. Hanem bizony nem volt ott sem arany, sem ezüst, sem drágaság. Egyik munkatársunk, kinek alkalma volt bujkáni a modern katakombákban, beszéli, hogy nem volt ott más, mint a természet 3 országának: az állat, növény és ásvány-országnak nehány produktuma, u. m. az állatországból pók, svábbogár, fülbemászó, katicza és százlábu bogár; a növényországból rodhalt láda és ujnyi vastag penész, az ásványországból pedig két kéményseprői szerszámmá kőgitett vassodrony. Persze mindezeket igen kellemes mulatság volt a csaknem félóles vastag falakkal egymástól elzárt s áttört ürgelyuk nagyságu üregeken keresztül konstatálni, maszva négykézláb, botorkázva következben és fadarabokban, betörve kalapot, s tépve-zuzva nadrágot és csizmát. — Hanem azért a munkának nem lett vége. Ma délután folytatták a faltörést s valószinüen ismételték a tegnapi mulatságot, találva rozsdát és penészt, melyről holnap csak azért is azt fogják beszélni „kávé mellett“, hogy üstben állott ott az arany, ezüst, drágaság.

— **Népbank.** Tóth Károly, a Csapó-külvárosi leány iskola derék tanitója egy üdvös mozgalmat inditott meg a köznép között. Ugyanis egy népbank (penny bank) felállitásán fáradozik, mely a nép takarékosságának igen hatalmas előmozditója. Mint halljuk az eszme értelmes köznépünknek tetszését igen megnyerte. Jó volna a részleteket a hirlapok utján, s a népkörökben leendő felolvasásokkal ismertetni, hogy igy a szép idea mielőtt megvalósitható legyen.

— **Az iparos tanonczok** tegnap este már megkezdették az uj iskolai évet. Természetes, hogy még csak a szükséges előintézkedések hajtatnak végre s a tanitás csak később veendi kezdetét.

— **Az iparos ifjuság által** a Frőbel-gyermekkert javára rendezett dalestély alkalmából felülfizettek: Dáné István 30 kr, Kerékgyártó S. (épitőm.) 10 kr, Kuczik Gábor 70 kr, T. B. 50 kr, Szücs Károly 20 kr, Szép József 40 kr, Veisz Károly 10 kr, Balogh Ferencz 10 kr, Huber József 40 kr, özv. Strobek Gusztávné 50 kr, Stiber Jánosné 1 frt, Talvizer Adolf 1 frt 50 kr, Hevesi N. 40 kr, Csüri András 10 kr, Szathmáry Károly szerk. 30 kr, Juhász József 30 kr, Bálint Ferencz 40 kr, Zichermann Herman 2 frt 50 kr, Lőrincsák László 1 frt 70 kr, N. N. 10 kr, Heil Gyula 70 kr, Tarcsai L. 70 kr, Szép Lajos 20 kr, Erdei Mihály 1 frt, Bisutka Gábor 1 frt.

— **Elveszett.** Egy fehér szőrü, vágott fülüs, farku apró kutya („Fuki“ névre ért) a Péterfia-utczán eltévedvén, a ki a Széchényi-utczai 1772. sz. ház házmesteréhez viszi, 5 frt jutalmat kap.

— **Egy a franczia és német nyelvekben** teljesen jártas müvelt hölgy leczkeórákat ohajt adni. Bővebb értesülést szerezhetni lapunk szerkesztőségében.

— **A füvészkert** mellett van egy hosszu kőfal, mely oly rozzant állapotban van régóta, hogy az előtte levő járdán valóságos életveszély járni. E kőfal a város tulajdonát képezi.

— **Gyászhir.** Ifj. Kopócsy Ferencz folyó hó 2-kán, 6 heti sulyos szenvedés után, élete 19-ik évében tüdővész folytán jobb létre szenderült. Temetése ma délután 5 órakor ment végbe. Áldás hamvaira.

— **Tolvajlások.** Tegnap délelőtt 10 és 11 óra közt egy asszony bement egy Battyhányi utczán lakó ügyvéd házához s a folyosóról több tárgyat magához vett már, midőn tette észrevétetvén, letartóztatott. A közelebbi éjek egyikén pedig egy tanár lakásáról vittek el több ruházati czikket.

— **A tolonczok** száma naponként nagyon növekedik. A rendőrségnek minden napra esik nehány csavargóval baja, a kiket aztán bazájokba kisérnek el. Sajnos, hogy a tolonczozásra kerültek tekintélyes számát fiatal leányok képezik, kiknek elzüllött élete a legnagyobb sajnálatra méltó. Rendőrségünk nem is sajtheto erélyjel üldözi a prostitucziót s csakis ennek köszönhető, hogy nem terjed oly széles körüvé, mint a fővárosban. Valóban az idők jelének kell tekintenünk a társadalom e szerencsétlen betegeinek szaporodását is.

— **Ihász ezredes** Kossuth hü társa Baraccone al Collegnóból irja: Itt jelenleg oly hőség van, hogy nagyobbra még az olaszok sem emlékeznek, — mi itt az örökös hóval fedett Alpesek tövében is alig álljuk ki. Szegény öreg ur — Kossuth — daczára ezen hőségnek, nagyon szenved a rheumában, a bal vállába annyira befészkelse magát, hogy bal karját csakis a jobb keze segélyével emelheti az asztalra fel, aztán arcza is fel van dagadva e hó végével kénytelen (daczára, hogy finanziája a legrosszabb karban van) Monn-Summanoi barlang gőzfürdőjébe menni.

— **Árpád sirja.** A régészek határozottan azon a véleményen vannak, hogy Árpád sirja Káposztás-Megyeren van. A Duna partján már több ásatást rendeztek. Különös érdemeket szerzett e tekintetben Römer Flóris, ki évekkel ezelőtt sokat fáradozott Magyarország első fejedelme sirjának föltalálásán. A dolog már régóta nyugszik. Legutóbb azonban, mint a „Függ. Hirlap“ irja a történelmi társulat egy 600 frtot tevő hagyomány birtokába jutott, melyet a hagyományozó Árpád sirjának felkutatása czéljából hagyott a társulatnak. Az ásatásokat tehát legközelebb ismét megkezdik Henszelman vezetése alatt.

— **Dobra került szinház.** Székesfehérváron az ottani szinház épitője a szinház részvénytársulat ellen 25,960 frt erejéig pert inditott. Nem épen lehetetlen, hogy a szinház még ez évben árverés alá kerül.

— **A spanyol király nagyanyjának** Krisztina királynőnek végrendeletét a napokban bontották fel Londonban. A királyné elrendeli, hogy olvassanak 5000 misét az ő lelkéért, 5000 misét férjeért, 1000-et elhalt fiaiért és 500-at elhalt unokáiért; jelentékeny összegeket hagyományozott a szegényeknek, a többit pedig családja tagjainak. Hátrahagyott iratait illetőleg ugy intézkedik, hogy azokat csak 40 éz mulva szabad fölbontani.

— **A fény árnyai.** Reusz herczegről, Loisset Klotild férjéről azt irja a „Hofer Anzeiger“, hogy a herczeget a gerai fejedelmi törvényszék már 1876. november 14-én pazarlás miatt gyámság alá helyezte, a következő évben pedig csődöt is kértek vagyonára, mit azonban, ugy látszik vagyontalanság miatt megszüntettek. Loisset kisasszony nem valami jó fogást csinált.

— **Husárak** megállapitva s bejelentve 1879. szept. 3-tól 10-ig következők: **46 kr** Szentesi Istvánnál Rózsatér 11. sz. a., Gyarmati Istvánnál mester utcza 1442. sz. a., Magyar Gábornál piacz utcza 1. sz. a. Hagyma-tér 10. sz. a., Gyarmati Jánosnál mester-utcza 1113. sz. a., Rácz Györgynél czeglédutcza 2599. sz. a., **48 kr** Szentesi Istvánnál piacé 2. sz. a., Nagy Józsefnél piacz 3. sz. a., s végre Rácz Lajosnál Rózsatér 6. sz. a. Minden többi mészárszékekben pedig **44 kr**. Debreczen, 1879. september 3-án. Debreczen város kapitányi hivatala.

Irodalom.

— **Dr. Velentszey Mórtól** megjelent „A Logika mint népszerü tudomány“ czimü tanulmány, — mely külön lenyomat a „Magyar prot. egyházi és isk. Figyelőből“. — Ára 40 kr.

— **A „Magyar ősmesék“** 5-ik füzete megjelent Balkányi Szabó Lajostól, melyek mint hitregék a magyar nép ajkáról vétettek egyeztetve a világtörténelemmel. E füzet ára 1 frt 20 kr.

Vegyesek.

— **Petőfi arczképe.** Petőfi Istvan nyilatkozik ma a Honban, hogy Petőfi azon arczképe, melyet a Koszoru közöl s mely a Beliczay ur birtokában levő állitólagos eredeti kép után készült, épen nem hasonlit Petőfihez Jókai Mór e nyilatkozathoz a következő megjegyzéseket füzi: Az a daguerreotypról másolt arczképe Petőfi Sándornak, a mi a „Koszoru“-ban megjelent s a mit Petőfi István kedves barátom megtagad, csakugyan semmit sem hasonlit a költőhöz. Hanem ez nem ugyanaz, a mit Klösz most kiadott. Ugyanarról az elmosódott üveg lapról van ugyan lemásolva, de uj retouchirozással, a mihez én is hozzájárultam, a hogy tudtam, emlékezet után. Az az üveg negativ, a mit valaki spongyiával lemosott, csak a fej felső részét mutatja meglehetős tisztán: az a homlok, a felálló hajviselet, a hegybetörő szemöldök, a satyrszerü fülek egészen Petőfi Sandoré; hanem a száj már elmosódott, s az állon azt sem lehet kivenni, volt-e szakálla, vagy borotválva volt? Ezt nekem emlékezet után annyival nehezebb volt helyrepótolnom, mert én Petőfit abban a korszakban, a mikor ez a daguerreotyp keletkezett, egyszer sem láttam. Ez az ő Csokonai viseletének korszaka. — Mutatja a rojtos nyakravaló, — mely világosan kivehető ez üveglapon, — holott én Petőfit soha nyakravalóval nem láttam; — mindig szélesen kihajtott inggallért viselt. Azt a leghajtott fejü, Schiller puozituráju Petőfit sem láttam soha; — hanem a daguerreotypen olyan, s az alak valóban az övé. Igy ez a másolat egy becses ereklye, de többre nem tarthat igényt. Petőfi Sándornak vannak jó arczképei; ilyen az Orlay Samu által festett életnagyságu képe 1849-ből, de legjobb marad a Barabás által körerajzolt s a Pesti Divatlap mellett megjelent, hátratett kezü arczképe: ez a megszólalásig hü, nem kell jobbat keresni nála. Én is festettem egy arczképét, olajba miniature alakban, Kecskeméten 1842 ben, tehát husz éves korában: a kik látták, azt mondták, hogy jól volt találva, kék kvekkerben, sárga gombokkal. Nagyon lekötelezne, a kinél ez a kép megvan, ha tudatná velem: én nem formálnék hozzá semmi tulajdonságot. Ez volt Petőfinek a legelső arczképe.

— **Egy elveszett nóta.** Odry Lehel, jeles müvészünk, nagy társaságban mulatott a napokban Budán. Volt a társaságban egy lelkes fiatal ember, ki nem régen érkezett az Alföld valamelyik regényes pontjáról, hol a szép nóták teremnek. A fiatal ember megjegyezte magának e nóták legszebbjét s elhatározta, hogy még az éjjel bemutatja Odrynak, ki maga is dalköltő. — A mint a társaság elhagyta a mulatságot, fiatal emberünk Odry mellé kerül, azzal a szándékkal, hogy haza kiséri a müvészt és menet közben eldalolja neki a nótát. Az alaguthoz közel rágyujt. Magas C-t. vág E pillanatban konstabler rontelő és a fiatal emberre keményen rámordul, hogy ne háboritsa a budaiak nyugalmát. Fiatal emberünk egyelőre megnémul. Átmennek az alaguton. A félbe hagyott dal ujra kezdődik a lánczhid közelében. Két-három hang és ujra egy konstabler jelen meg. „Csitt vagy bekisérem az urat!“ Dal félbe szakad, fiatal ember megnémul. — Átmennek a lánczhidon. A fürdő-utcán ujabb kisérlet a fiatal ember részéről. Rákezdi. Konstabler jön fenyegető mozdulattal. — „Ha az ur nem fogja be a száját, rögtön belöditom a kapitányságra!“ Megnémulás. Áttérnek a váczi utra. Fiatal ember körülnéz. Egy lélek nincs sehol. Most rajta. Megkezdi a nótát. Alig van az elején, mindenfelől konstáblerek veszik körül. „Itt nem szabad nótázni hallja az ur! Ha még egyet mukkan, bekisérjük!“ És ez igy tartott még kétszer. Ez alatt Odry lakására ért, a nélkül, hogy a fölajánlott nótából valamit hallott volna. A fiatal ember bánatában másnap reggel elutazott.

— **Hogy jött divatba a sárga ruha?** Mars kisasszony a hires franczia szinésző Lyonban vendégszerepelt s a világ leghiresb üvésznője valóságos ünneplési tárgya volt a lyoniaknak. A tisztelgők közt megjelent egy selyemgyáros is, a ki nem magasztalta nagy müvészetét, hanem felkérte egyszerüen, hogy csináitasson magának ruhát az általa ajándékozandó kelméből. Mars kisasszony ráállott; noha a kelme — sárga selyem volt, melyet akkor már senki sem hordott. A párisi szabó nagyott nézett a sárga szinre s maga Mars kisasszony is elbámult, midőn egy előadás alkalmával e ruhát vetse föl. „Hisz valóságos kanári madár vagyok“ mondá bosszusággal és nem akart játszani, de Talma a vele játszó nagy müvész — végre is meggyőzte, hogy ruhája kifogásolhatatlan. A müvésznő játszot, ruhája nagy feltünést keltett s a sárga ruha annyira divatba jött, hogy a lyoni gyáros nehány év mulva saját nagyszerü birtokán vendégelte meg Mars kisasszonyt. Denique a reklam!...

Közgazdaság.

A lókivitel Angliába. Az angol kormány a magyar kereskedelmi miniszterium közvetitésével a magyar lótenyésztő társulattól az angol hadsereg számára megvett 320 lovat. A lovak darabja Angolországba szállitva 400 frtba kerül. Az angol kormány megbizottjai már meg is érkeztek és a lovakat 8 nap alatt akarják sorozni.

Felelős szerkesztő: **Kutasi Imre.**
Főszerkesztő: **Vértesi Arnold.**

Táncztanitási jelentés.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, hogy Dehreczenbe megérkeztem s táncztanitási óráimat ugy a növeldékben, mint magán házaknál folyó évi september hó 15-én fogom megkezdeni. A t. cz. közönség szives pártfogását kérve, maradok

tisztelettel

Bleyer József,
táncmester,
kádas-utcza 1889-ik szám alatt.

299 3—?

THE SINGER MANUFACT. COMP. NEW-YORK.

A világ legnagyobb varrógép gyára.

Az eredeti Singer varrógépek

fölülmulhatlanok: jóságuk, czélszerü alkalmazhatásuk és tartósságuk által s ezen előnyeiknél fogva a más fajta és utánzott gépeknél kedveltebbek; mint azt az évenként emelkedő mennyiség is mutatja, mely most több mint felét teszi ki az összes amerikai gyártmánynak.

Az eredeti Singer varrógépek

legtöbb sokoldalusággal birnak s a legtökéletesebb segédkészülékekkel látvák el s a legkülönlegesebb czélokra rendeztek be: családi használatul kéz vagy lábbal hajthatók s a kézmüipar minden szakának, u. m. szabók, czipészek, kárpitosok, könyvkötők, kalapgyárosok stb. megfelelnek.

Az eredeti Singer varrógépek

az egyedüliek, melyek egyszerü czélirányos s könnyen megtanulható szerkezettel birnak, melyről nemcsak a számos kiérmelt legnagyobb kiállitási dijjak tanuskodnak, hanem azon körülmény is, hogy azok majd minden varrógép gyárosnak mintaképül szolgálnak.

Az eredeti Singer varrógépek

gyári áron s minden áriólemelés nélkül hetenkénti lefizetés és pedig: **1 1/4 frt.** részlet összeg mellett is adatnak el, hogy ez által a kevésbé vagyonos osztálynak is megkönnyittessék egy ilyen kereseti forrásul szolgáló eszköz beszerzése.

Az eredeti Singer varrógépek

csak ugy valódiak, ha az itt látható gyári jegyet, valamint a gép karján a „The Singer Manufacturing Co“ föliratot viselik s egy G. Neidlinger aláirásommal ellátott igazolványnyal (jótállási iv) ellátvák; tökéletes jótállás mellett adatnak el s kaphatók kizárólag egyedül:

NEIDLINGER G. piacz-utcza 2145-dik szám (Pércsisor.)

(273 5—? A „The Singer Manufacturing Comp. New-York“ főügynöke.

A legfinomabb minőségü cuba-kávét

kilográmonként 1 frt 85 krjával, ugyszintén

mindenféle kávéfajokat

a legolcsóbban legalább 4 kilogramm sulyu megrendeléseknél, postán utánvét mellett bérmentve és vámolva szállitom. Megrendeléseknél a pontos czimet kérem tudatni.

9—10(227) **Maiti R. Triestben.**

ad. 4868/1879

Hirdetmény.

Sz. kir. Debreczen város tulajdonához tartozó n.-erdő, n.-csere és gut erdőségeken található s az idén termett makk mennyiségnek a megállapitott s jövő szeptember hó 9-ik napjától a számvevő hivatalnál megtekinthető árverési feltételek szerint a jövő őszi és téli idényre s igy az 1880. év márczius 19-ik napjáig terjedő idő tartamra leendő haszonbérbeadása, a jövő szeptember 14-ik napja d. e. 10 órakor a városházi tanácsteremben eszközöltetni fogván: ezen a kitett időben és helyen tartandó nyilvános árverésen való megjelenésre s abban 10% bánatpénz lefizetése melletti részvételre a sertéstartó gazdák előre meghivatnak.

Kelt Debreczenben 1879. aug. 30-án.

(301) 1—3 **A városi tanács.**

POUDRE RAVISSANTE du Dr. LEJOSSE à Paris.

A párisi és londoni hölgyvilág, valamint a legtöbb müvésznő legkedveltebb arczpora.

Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, meggyőződtek, hogy a POUDRE RAVISSANTE felülmulhatlan, igen jól tapad, láthatatlan, és termé szetesüdeséget ad a bőrszinnek, tehát legjobban ajánlható.

Nagy doboz ára 1 frt. — Kisebb 60 kr fehér vagy rózsaszinü.

„RAVISSANTE“ du Dr. LEJOSSE à Páris

a hölgyvilágnak egyetlen, ártalmatlan bőrszépitő szere

azon jeles tulajdonsággal bir, hogy a bőrszervre **puhitólag felfrissitőleg** hat, annak működésére fokozó és élteto befolyással bir. A legdicsőbb toilette-szer minden hölgy számára, mely minden bőrbetegséget eltávolit s a bőr szinét fiatalitja és szépiti. Mint lágyitó, bőrfejlesztő szer minden zsiranyagot és olajfélét felülmul, miután a bőrt rendkivül hajlékonynyá, gyöngéddé és fehérré teszi. Nagy üveg ára 2 frt 50 kr, kicsiny 1 frt 50 kr.

SAVON RAVISSANTE

legjobb és legkedveltebb illatos pipereszappan a bőrszin szépitésére és javitására.

Központi szétküldési raktár Budapesten Schwarcz Henriknél, muzeum körut 10. sz.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszer raktárban.

Debreczen, nyomatott a kiadó-tulajdonos **Kutasi Imre** könyvnyomdájában, 1879.